

רציונאל

המחקר הנוכחי מבקש להרחיב את הבנתנו על תפיסה חינוכית באמצעות אינציקלופדיות ויקיפדיה. על מנת להרחיב את הידע הקיים בתחום ובכך לשכלל את מערכת החינוך בתרבות שלנו נדרשת הבנה רחבה יותר של הערכים העומדים בבסיס החינוך ולכן מחקר זה מבקש לבחון בדרך חדשנית מהי תפסיה חינוכית.

מבוא

למרות שחינוך קיים בכל חברה, מטרתו המרכזית של החינוך משתנה בהתאם לערכים, לחברה או לתרבות בה היא קיימת (Marples, 1999). לכן, כדי להבין מהו חינוך נדרש להבין אילו ערכים הוא משקף ומגלם ולאילו ערכים הוא מוביל. התיאוריה שנבחרה להבנת הערכים המתבטאים בחינוך היא תיאוריית הערכים האישיים של שוורץ (Schwartz, 1992) המתארת מעגל הכולל עשרה ערכים. שדה המחקר שנבחר על מנת לבדוק את הערכים הוא קהילת ויקיפדיה. ויקיפדיה היא אנציקלופדיה של קוד פתוח, רב-לשוני המנוהל על ידי קרן ויקימדיה, אשר אוספת ומציגה מידע באמצעות טכנולוגיית ויקי (Wikimedia Foundation, 2005). על כן ויקפדיה פותחת צוהר להבנת תפיסותיה של קהילה רחבה והטרוגנית על ערך מסוים ולכן נבחרה פלטפורמה זו להבנת החינוך. מכיוון שלא נעשתה בדיקה כזאת בעבר, מחקר זה הינו מחקר מגשש המבקש להבין תהליכי "bottom-up" באשר לתפיסות עולם כפי שמשקפים בקהילת ויקיפדיה.

מעגל הערכים מתורגם (Schwartz, 2012)

מטרת המחקר

הבנת המושג חינוך כפי שמשקף באינציקלופדיות שונות בוויקיפדיה

ממצאים

ממוצעים וסטיות תקן של המילים מעבר לאינציקלופדיות

ערכים	ממוצע	סטיית תקן
כוח	0.51	0.40
הכוונה עצמית	0.52	0.29
מסורת	0.43	0.29
השגיות	0.42	0.53
גרייה	0.35	0.25
נדיבות	0.35	0.26
אוניברסליות	0.35	0.21
בטחון	0.33	0.30
קונפורמיות	0.23	0.14
הדוניזם	0.06	0.04

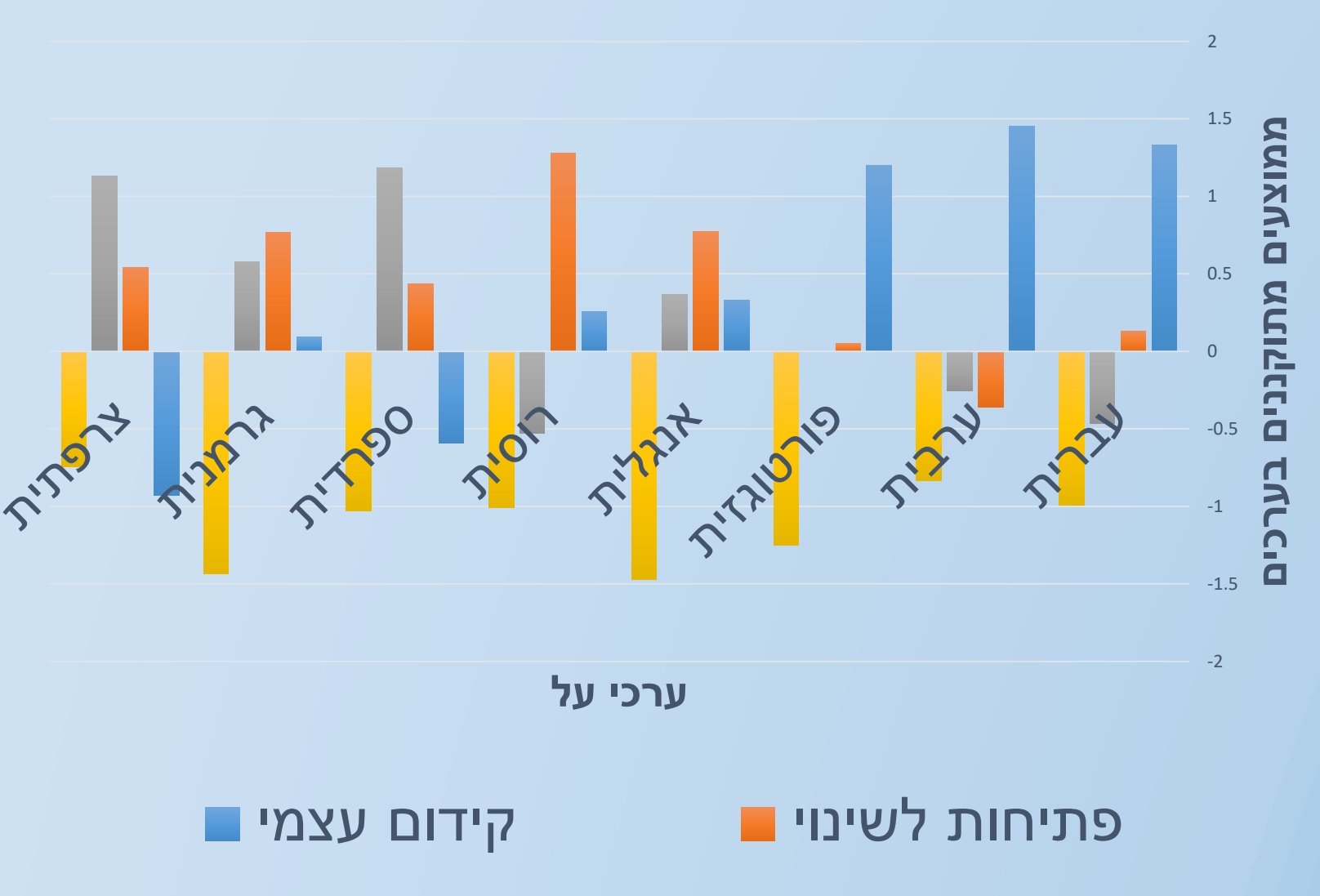
הערכים הבולטים ביותר הם הכוונה עצמית וכוח. עם זאת כוח נמצא בעל סטיית תקן גבוהה באופן יחסי

הערכים הבולטים במידה הנמוכה ביותר הם הדוניזם וקונפורמיות. ערכים אלו הם גם בעלי סטיית תקן נמוכה.

השוואה בין דירוג הערכים במחקר הנוכחי לדירוג ערכי מורים של שוורץ וברדי (Schwarz & Bardi, 2011)

ערכים	דירוג מילים	דירוג מורים
הכוונה עצמית	3	2
כוח	4	10
השגיות	4	6
מסורת	4	8
אוניברסליות	5	3
נדיבות	5	1
בטחון	5	4
גרייה	6	8
קונפורמיות	7	5
הדוניזם	10	7

בהשוואה בין הדירוגים שהתקבלו במחקר הנוכחי לדירוגים שהתקבלו במחקרם של שוורץ וברדי (Schwarz & Bardi, 2011) על ערכים של מורים נמצאו שני הבדלים מרכזיים: הערך נדיבות קיבל את הדירוג הגבוה ביותר בדירוגי המורים בעוד שבדירוגי ויקיפדיה קיבל את הדירוג הממוצע 5. הערך כוח אשר קיבל דירוג ממוצע גבוה במחקר הנוכחי, אך בדירוגי המורים נמצא כדניח ביותר וקיבל את הדירוג 10.

ערך	מילים שנבחרו לייצג את הערך
Power	power, strength, control, authority, leadership, resource, money
Achievement	achievement, ambition, success, excellence, capable
Hedonism	luxury pleasure, delight, enjoy, indulge, fun,
Stimulation	excitement, novelty, thrill, variety, dare, change
Self direction	independent freedom, creativity, curious, autonomy, research,
Universalism	justice, equality, environmental, nature, equity, broadminded, peace, equal opportunities, tolerance, inclusive
Benevolence	kindness, help, honesty, forgive, responsible, friendship, cooperation, care
Tradition	tradition custom, respect, devout, humble, community, harmony
Conformity	restraint consideration, obedience, politeness, discipline, unity, belong
Security	security safety, protection, clean, order

Please put in the values for counting text within a Wikipedia category

Top Category Link: https://he.wikipedia.org/wiki/קטגוריית_חינוך

Word to Count:

Levels to drill down to:

Display matched pages (first 1000 pages):

Start Counting

Searched 22 total pages with total of 49368 words

Text Searched	Total Pages Matched	Number of Matches Found	Matched Pages List
education	15	452	List
school	16	152	List
research	10	37	List

מהלך במחקר

- בניית לקסיקון מילים**: בניית לקסיקון מילים באנגלית לפי תאוריית הערכים של שוורץ- בתהליך זה נעזרנו ב-google hits לבדיקת שיחות מילים בשפה, בהגדרות תאורטיות של ערכים על פי שוורץ (Schwartz, 1992), בלקסיקון ערכים לחיפוש תוכני בתוך טקסט שנבנה בעבר (Bardi, Calogero & Mullen, 2008), במילון מילים נרדפות (www.thesaurus.com), ובמונחי תוכן (שתי חוקרות המתמחות בערכים וחינוך) אשר הוסיפו מילים המתאימות לערכים בהקשר החינוכי.
- הלקסיקון תרגום**: תרגום לקסיקון המילים ל-7 שפות שונות בעזרת דוברי השפה כשפת אם
- בניית כלי החיפוש**: יצירת אפליקציה ייעודית לסריקת שיחות מילים בקטגוריית חינוך בוויקיפדיה
- סריקת הדפים**: הזנת מילות היעד באפליקציה ומיצאת שיחותן באינציקלופדיות בשפות השונות בקטגוריית חינוך בוויקיפדיה
- חישוב הנתונים**: חישוב היחס בין מספר הדפים בהם מופיעה מילת החיפוש לבין כלל הדפים שנסרקו בשפה היחס בין כמות המופיעים של מילת החיפוש בכל שפה לבין כלל המילים שנסרקו בשפה. בגלל ריבוי המילים שנסרקו, הוכפל היחס ב-10000 כדי להמיר את היחס למספרים הנוחים לקריאה ועיבוד.

מסקנות

- סמכות, כוח ושליטה הינם חלק מהותי מהתפיסה החינוכית גם כיום. ניהול התנהגות התלמידים באופן יעיל היה וממשיך להעסיק בתי ספר גם היום.
- הכוונה עצמית-חיפוש אחר דרכים מגוונות להעברת ידע בתוך בתי הספר מעסיקה תרבויות וחוקרים רבים וככל הנראה הדבר בא לידי ביטוי גם בוויקיפדיה.
- הבולטות הנמוכה של הדוניזם במחקר עשוי להעיד על כך שערך זה הוא כלי להשגת ערכים אחרים ואינו בולט כערך בפני עצמו.
- הבולטות הנמוכה של ערכי קונפורמיות אשר מדגישים את השאיפה לריסון עצמי באינטראקציה יומיומית מול הבולטות הגבוהה של ערכי כוח המדגישים שליטה חיצונית מעלים דיון מעניין בהקשר של התנהגות תלמידים במוסד חינוכי. בולטות שונה בערכים אלו יכולה לרמז על כך שבמערכת חינוך הפועלת בעזרת כלים של אכיפה חיצונית, מיומנויות של שליטה עצמית אינן באות לידי ביטוי ועל כן ערכים אלו בולטים במידה נמוכה.
- הבדלים באינציקלופדיות בערכי העל פותחות צוהר להבנת מטרתו המרכזית של החינוך בתוך התרבות בה היא קיימת. ממצאים אלו מחזקים את הטענה כי ערכים חינוכיים מבטאים מערכת ערכים מסוימת בתוך התרבות.
- בדיקת ערכים בחינוך בוויקיפדיה מאפשרת חקירה נטולת רצייה חברתית ונקודת מבט ניטרלית יותר על ערכים בחינוך.

ערכי שמרנות הם הערכים הנמוכים ביותר בבולטות שלהם בכל האינציקלופדיות. דפוסים דומים של בולטות ערכים מתגלים בקבוצות שונות של אינציקלופדיות: **עברית ופורטוגזית**- ערכי קידום עצמי ופתיחות לשינוי והתעלות מעל העצמי נמוכים ממוצע בולטות הערכים בשפה. **בצרפתית, גרמנית וספרדית**- ערכי התעלות מעל העצמי ופתיחות לשינוי בולטים ואילו ערכי קידום עצמי זניחים. **באנגלית ורוסית**- ערכי פתיחות לשינוי וקידום עצמי בולטים אך קיים הבדל בערכי התעלות מעל העצמי, באנגלית הם בולטים בעוד שברוסית ערכי התעלות מעל העצמי זניחים.

Bardi, A., Calogero, R. M., & Mullen, B. (2008). A new archival approach to the study of values and value-behavior relations: Validation of the value lexicon. *Journal of Applied Psychology*, 93(3), 483.
Schwartz, S. H. (2012). An overview of the Schwartz structure of basic values. *Online readings in Psychology and Culture*, 2(1), 11.
Schwartz, S. H. (1992). Universals in the content and structure of values: Theoretical advances and empirical tests in 20 countries. *Advances in experimental social psychology*, 25(1), 1-65.
Schwartz, S. H., & Bardi, A. (2001). Value hierarchies across cultures: Taking a similarities perspective. *Journal of cross-cultural Psychology*, 32(3), 268-290.
Marples, R. (Ed.). (1999). *The aim of education*. London ; New York : Routledge
Wikimedia Foundation. (2005). *Wikimedia foundation*. Retrieved from <http://wikimediafoundation.org/wiki/home>.